

Vennesla kommune

Kontrollutvalgets årsmelding 2016

Temark

Agder og Telemark
Kontrollutvalgsekretariat IKS

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget avgir med dette en samlet årsmelding for 2016. Denne skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet og de viktigste saker som er behandlet i året med kommentar. Kontrollutvalget avgir hvert år uttalelse til kommuneregnskapet, adressert til kommunestyret. Etter forskrift for kontrollutvalg, skal kontrollutvalget årlig rapportere om resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll. Bestemmelsen må ses i sammenheng med vedtatte planer og presenteres på denne måten for året 2016.

2. KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget velges av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner og fylkeskommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kommunestyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt. Regler for valg av medlemmer til kontrollutvalget er fastsatt i egen forskrift. Det er strenge begrensninger i hvem som er valgbare til utvalget. Kommuneloven krever at minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer. Departementet har tolket det slik at dette gjelder ved konstituering.

Medlemmer og varamedlemmer 2016:

Medlemmer
Oddbjørn Hagen (V), leder
Bente Synøve Laland (Sp), nestleder
Tor Robert Robstad (Ap), medlem
Nina Schei Ledang (H), medlem
Jørund Sagedal (Frp), medlem

Varamedlemmer 2016

Varamedlemmer fra V/H/Frp	Vara for Ap/Sp/Krf
Odd Reidar Loland (Frp)	Olav Eivindson (Krf)
Bjørnar Rimereit (Frp)	Torunn Fredwall (Ap)
Melissa Tveit (V)	

3. RAMMER FOR KONTROLLUTVALGETS ARBEID

Etter KommuneLOvens § 77 er kommunestyret pålagt å opprette et eget kontrollutvalg som skal forestå det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltning og de folkevalgte organ som kommunestyret har opprettet. Tilsynet og kontrollen skjer på vegne av kommunestyret. KommuneLOvens § 77 slår fast:

”4. Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

5. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.”

Kontrollutvalgets oppgaver er i utgangspunktet gitt i kommuneLOven § 77, og i forskrift om kontrollutvalg av 15.06.2004, men kommunestyret kan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneLOven sørge for mange oppgaver som vi vil komme nærmere inn på senere.

4. OPPLÆRING OG KURS

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Endret regelverk gjør det nødvendig å legge til rette for opplæring og kursvirksomhet for alle medlemmer av kontrollutvalget. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift. Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av Temark) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres blant annet årlig til kontrollutvalgskonferansen i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Fagkonferansen i regi av Forum for kontroll og tilsyn. Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes, drøfter saker og arbeidsmetoder. Temark har arrangert to regionale konferanser for kontrollutvalgsmedlemmer i 2016. Dette for å øke og utvikle både nye og erfarne kontrollutvalgsmedlemmer sin kompetanse om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk. Kontrollutvalget har deltatt på Temark sine konferanser og NRKF sin Kontrollutvalgskonferanse.

5. SEKRETARIAT

Kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (Temark). Kommunen ble medeier av Temark fra 01.07.14 i forbindelse med etableringen av sekretariatet i Agder. Med oppdrag for 34 kommuner og fylkeskommuner i Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark er Temark landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har seks ansatte og fast sekretær for kontrollutvalget er Sander Haga Ask.

Sekretariatet utreder, saksbehandler, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

6. REVISJON

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Agder Kommunerevisjon IKS. Selskapet leverer revisjonstjenester til 9 kommuner i Agder og Vest-Agder fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Monica Harsvik Smith-Tønnessen og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er revisjonssjef Tor Ole Holbek.

Kontrollutvalget skal påse at revisjonen av kommunen skjer på en betryggende måte. Det er derfor viktig at utvalget har god dialog med revisor og holder seg orientert om revisjonens arbeid. Kontrollutvalget gjennomfører sitt påseansvar ovenfor revisjonen ved at revisor fast orienterer i kontrollutvalgets møter om det pågående revisjonsarbeidet. Revisor har i 2016 i tråd med revisjonsskikk også lagt frem sitt engasjementsbrev som beskriver revisjonens oppfatning av oppdraget ovenfor Vennesla kommune.

7. ØKONOMI

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør den aktiviteten som det legges opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalget er i henhold til kommuneloven pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen.

Regnskapstallene for den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap.

	Budsjett 2016	Regnskap 2016
Kontrollutvalget		
Møtegodtgjørelse mv.	173 000	215 051
Servering	3 000	900
Kurs/opplæring inkl. reise	60 000	29 935
Andre kostnader	5 000	15 111
Sum kontrollutvalg	241 000	260 997
Sekretariat	160 000	148 400
Revisjon		
Revisjonshonorar	850 000	829 500
Arbeid kontrollutvalg/bistand	57 000	51 300
Selskapskontroll	59 000	59 000
Sum kontrollvirksomhet	1 367 000	1 349 590

Totalt har man i budsjettet for kontroll, tilsyn og revisjon i Vennesla hatt et mindreforbruk på kr 17 410. Det har på posten «Møtegodtgjørelse mv.» vært et merforbruk på kr 42 051.

Merforbruket skyldes at man har hatt markant høyere utgifter til frikjøp fra arbeid enn budsjettet. 2016 er første hele året med nytt utvalg og det er vanskelig å forutse behovet for frikjøp ved nye utvalg. Godtgjørelsene til kontrollutvalget er en fast sats i henhold til ordfører sin lønn som igjen er lik godtgjørelsene til stortingsrepresentantene. Stortingsrepresentantenes godtgjørelser har etter vedtak i mai steget for hele 2016 som igjen har gjort at utbetalingene til kontrollutvalgets medlemmer har blitt større enn forventet. I tillegg har siste møtet i 2015 blitt ført på 2016. Dette har også gjort av man har fått økte utgifter til arbeidsgiveravgift.

Posten «Andre kostnader» har et merforbruk på kr. 10 111. Dette skyldes abonnement til fire personer for kommunalrapport som betales forskuddsvis for 2017. Det har i 2016 vært et mindreforbruk på levering av både sekretariats- og revisjonstjenestene.

8. KONTROLLUTVALGETS ARBEID – MØTER OG SAKER

Kontrollutvalget har i 2016 avholdt 5 møter og behandlet 30 saker.

Stortinget vedtok å oppheve kommuneloven § 77 nr. 8. Det innebærer at kontrollutvalget i likhet med andre folkevalgte organ som hovedregel skal holde åpne møter. Lovendringen trådte i kraft fra 01.07.2013.

Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på kommunens og sekretariatets hjemmeside. Utvalget ønsker å ha oppdatert informasjon om kommunens virksomhet, og samtidig gjøre egen funksjon mer kjent. Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen.

Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Rådmannen, representanter for rådmannen har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven § 77 og forskrift om kontrollutvalg. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra kommunestyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets tilsynsarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra andre tilsyn.

I det følgende har vi trukket frem noen av sakene som har vært behandlet i løpet av året 2016. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og andre rapporter, og selskapskontroller er trukket ut som egne kapitler henholdsvis kapittel 9, 10 og 11.

- Kontrollutvalgets årsmelding 2015
- Orientering om administrasjonens oppfølging av politiske vedtak
- Graving av krypsivdeponi Moseidstranda
- Forvaltningsrevisjon om spesialundervisning - Underveisvurdering
- Revisors egenvurdering av uavhengighet 2016
- Årsrapport 2015 skatteoppkreveren i Vennesla kommune
- Årsregnskap og årsmelding 2015 Vennesla kommune
- Felles statlige tilsynskalender 2016
- Revisjonsrapport om Venneslaheimen omsorgssenter
- Budsjett for kontroll, tilsyn og revisjon 2017
- Agder Kommunerevisjon IKS engasjementsbrev
- Tilsyn med Venneslaskolen
- Pilotprosjekt – Utvidet samarbeid om tilsyn og kommunens egenkontroll
- Tilsyn ved legevakten
- Orientering om andre tertialrapport
- Orientering om budsjett 2017 Vennesla kommune
- Plan for selskapskontroll 2016-2019
- Møte og arbeidsplan 2017

9. REGNSKAPSREVISJON

Revisjon av årsregnskapet er en helt sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi. Dette er en viktig oppgave. Revisor er en uavhengig og objektiv tredjeperson som gjennom sine kontroller kan avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

Kontrollutvalget registrerer at revisors arbeid med å utføre regnskapsrevisjon de siste årene er blitt mer omfattende, spesielt knyttet til de mange attestasjonsoppgaver (særattestasjoner) som utføres på vegne av staten og andre offentlige organer. I tillegg til avgitte beretninger og uttalelser mottar kontrollutvalget jevnlig i møter informasjon om utført regnskapsrevisjon. Kontrollutvalget har ved flere anledninger gitt uttrykk for at det gjøres mye godt arbeid innenfor området regnskapsrevisjon og at de er fornøyd med måten revisjonen løser oppdraget på.

10. FORVALTNINGSREVISJON OG ANDRE RAPPORTER

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget skal bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig. Forvaltningsrevisjon er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsatte mål, og om ressursene forvaltes på en effektiv måte.

Kontrollutvalget har vært delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av kommunestyret. Kontrollutvalget er delegert myndighet til å bestemme hvordan avsatte ressurser til forvaltningsrevisjon skal benyttes, og revisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjonen i henhold til faglige krav i løpet av valgperioden.

Selv om det er spesifikke krav til gjennomføring av en forvaltningsrevisjon, er det viktig at kontrollutvalget involverer seg i valg av problemstillinger, avgrensninger og tilnærming. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saksforhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret selv, men kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

I tråd med vedtatt plan for forvaltningsrevisjon behandlet kontrollutvalget i sitt møte 26.01.2016 sak 3/16 prosjektplanen til forvaltningsrevisjonen om spesialundervisning – undervisningsvurdering. Forvaltningsrevisjonsprosjektet hadde følgende problemstillinger:

- Beskrive utviklingen når det gjelder andeler elever med spesialundervisning.

- Kommentere forhold som kan bidra til å forklare utviklingen.

Forvaltningsrevisjonen var en del av et pilotprosjekt initiert av KS Agder, Fylkesmannen i Aust og Vest-Agder og Agder Kommunerevisjon IKS. Pilotprosjektet ønsket å undersøke hvordan tilsynsaktiviteten som fylkesmannen og kommunerevisjonen har ansvar for, kan innrettes for at læringsutbyttet i kommunene skal bli størst mulig, samtidig som kontrollvirksomheten blir utført på en mest mulig effektiv måte. Fylkesmannen og kommunerevisjonen koordinerte og komplementerte derfor henholdsvis tilsynene og forvaltningsrevisjon til hverandre. I forvaltningsrevisjonsrapporten kom revisjonen frem til at andelen elever med spesialundervisning i kommunen fortsatt er høyt og at PPT opplever at trykket på å gjennomføre sakkyndige vurderinger fortsatt er stort. Revisjonen opprettholdt derfor sine anbefalinger fra den tidligere forvaltningsrevisjonen om spesialundervisning fra 2013. Kontrollutvalget fikk forvaltningsrevisjonsrapporten til behandling i sitt møte 20.09.2016 og fattet følgende vedtak i saken:

«Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og innstiller følgende til kommunestyret:

Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten til orientering og ber rådmannen om å fortsette arbeidet med å fremme et inkluderende læringsmiljø i Venneslaskolen i tråd med anbefalingene i rapporten.

Kommunestyret ber rådmannen orientere kontrollutvalget om oppfølgingen av rapporten innen 31.12.2017.»

Kontrollutvalget behandlet også i sitt møte 20.09.2016 sak 16/16 Rapport om Venneslaheimen omsorgssenter. Rådmannen anmodet revisjonen om å se nærmere på mulige årsaker til at omsorgssenteret har hatt et merforbruk hvert år i perioden fra 2009 til 2015. Kontrollutvalget var positiv til en slik undersøkelse. Revisjonen leverte en grundig rapport til kontrollutvalget hvor det ble gitt flere anbefalinger til kommunen. Kontrollutvalget var fornøyd med revisjonens rapport og innstilte følgende til kommunestyret:

«Kommunestyret tar rapporten Venneslaheimen til orientering og ber rådmannen følge opp revisjonens anbefalinger i rapporten.

Rådmannen vil orientere kontrollutvalget om oppfølgingen av rapporten innen 15.10.2017.»

11. SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll.

Kontrollutvalget har i 2016 ikke behandlet noen nye selskapskontroller. Revisjonen har siden 2012 og frem til i dag brukt betydelige ressurser til å følge opp selskapskontrollen i Returkraft AS og har holdt kontrollutvalget løpende orientert i hvert møte. Revisjonen har også jobbet med en

pågående selskapskontroll i Kristiansandsregionen brann og redning IKS og denne vil bli lagt frem for behandling i kontrollutvalget i 2017.

I kontrollutvalgets møte 29.11.2016 presenterte revisjonen sin analyse og forslag til plan for selskapskontroll 2015-2019. Kontrollutvalget var enig i revisjonens forslag til plan for selskapskontroll og innstilte følgende til kommunestyret:

«Plan for selskapskontroll 2015-2019 godkjennes med følgende prioriteringer i denne plan perioden. Prosjektene er ikke satt opp i prioritert rekkefølge:

- *Returkraft AS*
- *Avfall Sør AS m/datterselskap*
- *A3 Ressurs Vennesla AS*
- *Konsesjonskraft IKS*
- *Vest-Agder museet IKS*
- *Varodd AS (hvis avtale)*
- *Kristiansandsregionen brann og redning IKS*

Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planen.»

Kontrollutvalgets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt i kommunestyret 15.12.2016.

12. KONKLUSJON OG AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Kontrollutvalgets årsmelding for 2016 legges med dette frem for kommunestyret til orientering. Ved å se årsplan og årsmelding for 2016 i sammenheng, kan kommunestyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Vennesla, 13. februar 2017

Oddbjørn Hagen
Leder

Sander Haga Ask
Sekretær